

Превенції суїцидів в арміях світу (огляд факторів суїцидальності)

Олег Сиропятов

Наталія Дзеружинська

Dmytro Korshevnyuk

Українська військово-медична академія

Національний медичний університет імені О.О.

Богомольця

Даний текст є тезами IV науково-практичної конференції з міжнародною участю «Психосоматична медицина: наука та практика». Описане нижче присвячено превенції суїцидів в арміях світу.

Суїцидальна поведінка військовослужбовців - це складний процес, для чого необхідно розглядати особистість військовослужбовця з різних сторін (анамнез сім'ї та самого військовослужбовця, особливості особистості, які виявляються при психологічному вивченні, спостереження за поведінкою військовослужбовця в період військової служби) і врахувати всілякі чинники ризику розвитку суїцидальної поведінки, що імовірно зможе запобігти суїциду.

Експерти ВООЗ вважають, що рівень зареєстрованих самогубств залишається заниженим приблизно на 20%, а в деяких регіонах - на всі 100% - в результаті переважаючих соціальних або релігійних поглядів на самогубство.

С. А. Нурмагамбетова (2003) при клініко-психопатологічному обстеженні військовослужбовців, госпіталізованих зі спробами суїциду, були виявлені різні психічні розлади.

Розподіл на «справжню» і «демонстративно-шантажну» поведінку призводить до недооцінки намірів вчинити самогубство.

В умовах військової служби необхідно відрізнити суїцидальні дії від актів навмисного самопошкодження (самокалічення), які не пов'язані з наміром смерті.

Конфлікти, що передують суїцидам і парасуїцидам у військовослужбовців: особистісно-сімейні конфлікти - до 29%, труднощі адаптації до військової служби - 17,4%, нестатутні відносини - 11%, службові та міжособистісні конфлікти - 4,3%, конфлікти, пов'язані з антисоціальною поведінкою (страх відповідальності за правопорушення) - 2,2%, невстановлені мотиви - 24,8%.

Особливістю суїцидальної поведінки військовослужбовців є переважання осіб, що не мають явних симптомів психічної патології в період до служби в армії і поза моментом суїцидальних дій.

Кожна четверта смерть в армії РФ є результатом самогубства. Мотиви суїциду: 10% військових тверде бажання померти; 90% випадків це був "крик про допомогу". Причини суїциду у солдатів строкової служби: низький рівень психологічної стійкості призовників (15%); міжособистісні конфлікти і нестатутні відносини (34%); погані новини з дому (13%); слабка профілактична робота командирів, військових психологів.

Таким чином, суїцидальна поведінка військовослужбовців - це складний процес, для чого

необхідно розглядати особистість військовослужбовця з різних сторін (анамнез сім'ї та самого військовослужбовця, особливості особистості, які виявляються при психологічному вивченні, спостереження за поведінкою військовослужбовця в період військової служби) і врахувати всілякі чинники ризику розвитку суїцидальної поведінки, що імовірно зможе запобігти суїциду.

Посилання

1. Ambrumova AG, Tikhonenko VA. Diagnosis of Suicidal Behavior: Guidelines. Moscow: Ministry of Health of the Russian Federation; 1980:55.
2. Vasilevsky VG, Lasiy EV. Assessment of suicidal risk and prevention of suicidal behavior. Military medicine. 2010;49(2):26-9. URL: <http://rep.bsmu.by/handle/BSMU/6943>
3. Litvintsev S, Shamrey V. Military psychiatry. Saint Petersburg: VMedA ELBY-SPb; 2001: 236.
4. Govorin NV Kozlov TN, Morozov LT. Personal and psychopathological mechanisms of suicidal behavior in conscripts. Moscow: Modern problems of mental health; 2005: 166-77.
5. Nurmagambetova SA. Clinical forms of adjustment disorders in conscripts and factors affecting their occurrence. Social and Clinical Psychiatry. 2003;13(1):46-50.
6. Tikhonenko VA. Classification of suicidal manifestations. Actual problems of suicidology, works of the Moscow Research Institute of Psychiatry. 1978; 82: 59-73.
7. Yuryeva LN. Clinical suicidology. Dnepropetrovsk: Rapids; 2006: 472.
8. APA. Assessment and treatment of patients with suicidal behaviors. APA practice guidelines. Washington: APA; 2003. URL: https://psychiatryonline.org/pb/assets/raw/sitewide/practice_guidelines/guidelines/suicide.pdf
9. Baldessarini RJ, Tondo L, Hennen J, Viguera AC. Is lithium still worth using, an update of selected recent research. Harv Rev Psychiatry. 2002;10(2):59-75. PMID: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11897747/>
10. Bertolote JM, Fleischmann A. Suicide and psychiatric diagnosis: a worldwide perspective. World Psychiatry. 2002;1(3):181-5. PMID: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16946849/>
11. Blumenthal SJ, KupferDJ. Suicide over the life cycle: risk factors, assesment, and treatment of suicidal patients. Arlington: American Psychiatric press inc; 1990.